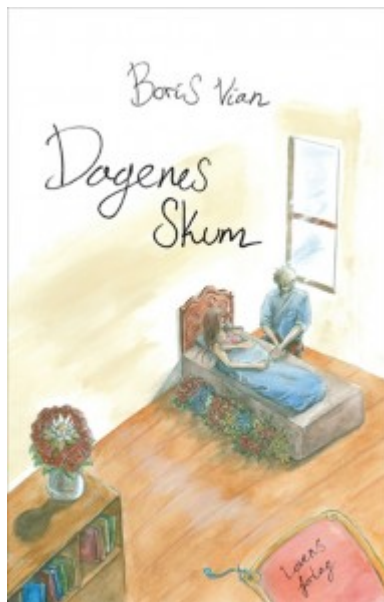

Dagenes Skum

Af [Annemari Brogaard](#) / 11/09/2013

Glemte Mesterværker er navnet på en udgivelsesserie – eller rettere genudgivelsesserie – fra det lille århusianske Løvens Forlag. Her samles hovedværker op og bringes ind i varmen igen, værker, som af en eller anden årsag er røget af markedet, men fortjener et gensyn og en genlæsning. Vi følger serien og starter med Boris Vians surreale og satiriske eventyr univers, *Dagenes Skum*, som Annemari Brogaard har læst og genlæst. Kom med indenfor i den store litteraturs verden.

Med lette surreelle skøjtestrøg

Den sydfranske sol skyder sig ind på mine øjenlåg og de krøller sammen som rullegardiner, pupillerne bliver knappenåle, som jeg nødtørftigt binder bogens blade sammen med.

Intet objekt, intet rum forbliver det samme, når Boris Vians værk ligger mellem dine hænder. I *Dagenes skum* er der et sært og lyst univers, hvori en dystopisk brutalitet vrider sig ind imellem nænsomme kærlighedsscener. Vi begynder i overklassens mekaniske liv med overdådige menuer, baller og puddelfødselsdage. Hovedpersonen Colin bor i det fashionable Paris med egen gourmetkok, pianocktails og ål i koldt vandsrøret. Han er omhyggelig, generøs og ungdommeligt selvoptaget, for under sit toilette må de gyldne øjelåg klippes skråt af for at give et anstrøg af mystik.

Letheden og fascination af komplicerede retter og kvindelige gevandter brydes af ubehagelige scener, der observeres uden det mindste skuldertræk hos fortælleren. Under stævnemødet på skøjtebanen bliver de unge vidne til et massestyrt, hvor “rengøringslakajerne, der nu, hvor de havde opgivet at finde andet i bjerget af ofre end uinteressante stumper af splittede personligheder, havde bevæbnet sig med skrabejern for at skaffe alle faldne af vejen og styrede mod affaldsskaften” (p. 21).

Den tilbagevendende destruktion virker som en hævnakt mod almindeligheden, og igennem romanen er der utallige, der må lade livet ofte som visuelle effekter.

Elskovens jazzede skønhed

Som læser får man lov at nyde en genkendelig vibrerende følsomhed i mødet mellem hovedpersonen Colin og hans kærlighed Chloé. Colin fyldes af et ungdommeligt ønske om forelskelse. Han søger i alle retninger og da han finder hende, begår han utallige befippede fejltrin, mens hjertet fylder hele hans bryst. Romantikken er florumvunden og kan let spises som dessert: “Der vil gå måneder, mange måneder, før jeg bliver træt af at kysse Dem. Der vil gå år og måneder, før de kys slipper op, som jeg vil dække Dem med, Deres hænder, Deres hår, Deres øjne, Deres hals...” (p. 55).

Boris Vian var oprindelig ingeniør, og begav sig også af med at spille på trompet. Han blev født i 1920 og døde som 39årig. Han har også udgivet bøger under pseudonymet Vernon Sullivan.

Det efterfølgende bryllup er storladent med et karaktergalleri af komiske og svulstige typer i en monstrøs stor kirke, der males og befolkes uden religionens stive fromme konformitet: “Musikken spillede stadig, og folk dansede i kirken, hvor man serverede vievandsis og fromme forfriskelser samt små torskesandwichs.” (p. 69). I al festivitassen må endnu en uheldig lade livet; dirigenten falder ud i det tomme rum og knuses mod gulvet – senere bemærkes det onskabsfuldt, at han ikke får løn, da han jo var væk førend musikken begyndte at spille. Ingen lykke uden skygge.

Uroen hoster sig op

Lykken begynder dog som solen at svinde i lejligheden, den elskede, sarte Chloé begynder at hoste på deres bryllupsrejse: “Åh! Nej, sagde Chloé og gav sig til at hoste som et stykke silke, der rives i stykker” (p. 80).

Nu ændres farvespillet i romanen, de erotiske og maleriske tableauer mister deres lette penselstrøg og rummet, tiden og de menneskelige karakterer bliver mere groteske – urimeligheden tårner sig op:

“Og Colin løb og løb, horisontens spidse vinkel, klemte inde mellem husene, kom styrtende imod ham; under hans fødder var det nat, en nat af sort vat, amorf og uorganisk, og himlen var uden farve, et loft, endnu en spids vinkel, han løb mod pyramidens top, bremset midt i det hele af fragmenter af nat, som var mindre sorte, men det var endnu tre gader, før han nåede sin egen” (p. 96).

Det absurde samfund

I *Dagenes skum* får samfundets institutioner en bredside; kirken, filosofien og hans følge, staten, fabrikken, minen, lægestanden, politiet og våbenproducenten strør om sig med drab, ulækre efterladenskaber og uretfærdig uduelighed. Den groteske poesi griber ens hjerte, der står tilbage mismodigt og vaklende stadig pumper sin blodige indsigt rundt i kroppen. Boris Vian formår at vise, hvorledes menneskets varme udbyttes i det mekanisk nådeløse samfundssystem, hvilket samler sig i det øjeblik Colin er ved at miste alt og må overgive sig til arbejdets slaveri:

“Jorden er bakteriefri, De forstår, hvad jeg mener, sagde manden, man vælger materialer af bedste kvalitet til landets forsvar. Men for at geværløbene kan vokse regelmæssigt og uden at vride sig, har man for lang tid siden fundet ud af, at der skal menneskelig varme til. Det gælder i øvrigt alle våben.

-Ja, sagde Colin.

-De prikker tolv små huller i jorden, sagde manden, fordelt ud for hjerte og lever, og efter at have klædt Dem af lægger De Dem udstrakt på jorden. De dækker Dem til med det sterile uldtæppe, som ligger der, og De sørger for at udstråle en fuldstændig ensartet varme.” (p. 162).

Dagenes skum (*L'Écume des jours*) udkom første gang i 1946, genudgivelsen er oversat til dansk af Lone Teglskov og udgivet på Løvens Forlag i 2012. Bogen er tidligere på året blevet filmatiseret med titlen *L'écume des Jours* (Mood Indigo), instrueret af Michel Gondry, som nogen vil huske fra *Eternal Sunshine of the Spotless Mind*. Det er ikke svært at se sammenhængen mellem de to universer.

Se traileren. http://www.youtube.com/watch?v=z_kcNANWx5o

Næste roman i serien bliver Rabindranath Tagores *Flakkende Fugle* fra 1916.

Af [Annemari Brogaard](#)